

l'entrevista

RAMON MORENO

Editor i escriptor especialitzat en música i cultura, autor del llibre 'Pau Riba en 20 cançons'

“Veient que no podia canviar el sistema, Pau Riba va crear la seva pròpia república”

MARTA COSTA-PAU

El Pau Riba poeta, el cantautor, el dissenyador de portades, el rocker, el periodista, l'actor, l'inconformista convençut de la seva genialitat, el contestatari que fa una ferotge crítica social amb un toc de surrealisme, el creador al marge de modes... Hi ha molts Paus Riba en Pau Riba, i Ramon Moreno ens acostava tots ells en el llibre *Pau Riba en 20 cançons* (Cal·lígraf). A través de les cançons de Riba, i de les llargues converses mantingudes amb l'artista, Moreno fa una aproximació a la figura “d'un dels músics més importants del nostre país”. L'autor recomana llegir el llibre amb la música de Pau Riba “sonant a cau d'orella”.

¿En quina mesura les cançons de Pau Riba reflecteixen la seva vida?

Com tot cantautor, Pau Riba té cançons que parlen de la seva vida, la seva emotivitat, les seves relacions personals. No he pretès dibuixar un perfil estrictament biogràfic de Pau Riba en aquest llibre, sinó que he volgut, a través de la poètica de les seves cançons, oferir una mirada a la trajectòria professional i vital d'aquest personatge polièdric. En totes les seves cançons, en tots els seus discos, cadascun diferent de l'anterior, l'esperit de Pau Riba hi és present.

El títol anuncia 20 cançons, però el lector n'hi trobarà 21.

Vam decidir fer una tria de vint i li vam proposar a Pau Riba que les seleccionés ell, però va preferir que a més d'ell la tria la fessin amics i gent pròxima, com Pascal Comelade, Enric Casasses, el seu fill Llull o Iván Telefunken, entre d'altres. Va passar que ningú va triar *Noia de porcellana*, potser perquè tothom es pensava que l'havia triat algú altre o perquè Riba sempre ha tingut una relació una mica difícil amb aquesta cançó pel fet que sempre l'hi demanen als concerts. Els editors i jo vam creure que en un llibre de cançons de Pau Riba no hi podia faltar aquest tema mític i, de manera juganera, vam optar per incloure-la mantenint el títol, com una mena de *bonus track*. El cert és que les cançons triades representen totes les etapes de la seva trajectòria artística, molt diferents les unes de les altres, perquè Pau Riba mai s'ha repetit.

Una de les primeres cançons que reculls al llibre és *Els morts de l'any 40*, que vincula a la negativa que va rebre per entrar als Setze Jutges. Com el va afectar? Per lògica havia d'haver entrat als Setze Jutges. Que li vetessin l'entrada ell ho va justificar, en to ironia, pel fet que duia melena i pantalons vermells. Algú va dir també que no l'hi volien perquè tenia veu de regadora. Però el cert és que, com en el cas de la seva generació del Grup de Folk, la seva inspiració era la música



«A la resta de l'Estat Pau Riba hi va actuar molt quan ningú a Espanya es plantejava si cantava en català o no. Ell explica que no hi ha tornat a actuar des que a Madrid a Sisa i a ell els van tractar de 'polacos'»

americana, mentre que la Cançó s'emballava més en la cançó francesa.

De les seves lletres en destacaques el contingut poètic. ¿Hi és també en l'obra de les noves generacions de la cançó d'autor en català?

En les seves cançons Pau Riba sempre ha treballat molt les lletres, ell és un gran treballador del llenguatge. També en els llibres que ha escrit, no només en les can-

çons. Crec que avui hi ha també cantautors que són molt bons poetes, com ara Cesc Freixas. De totes maneres, Pau Riba no està gaire d'acord que se'l consideri un cantautor. Ell s'ha considerat sempre un rocker.

¿És el pare del nou rock català, com se l'ha qualificat?

Sí. *Dioptria* és considerat el disc fundacional del rock català. Com a rocker, diver-

sos articles periodístics l'han comparat amb icones com David Bowie o Mick Jagger. Ha sigut un *rock star* i un paradigma del rocker: rupturista, inconformista, rebel en la manera de fer música i de viure. Però ha sigut moltes coses més: ha passat per la seva època *hippy*, pel folk, pel rock més dur, va ser icona *underground*, de la Barcelona de Nazario... I va ser bandejat, com tota una generació de músics, quan amb la democràcia la Generalitat va prioritzar altres sectors culturals i va apartar el de la música, que havia sigut més contestatari.

Una de les cançons que ell tria és *El Narcís*. ¿És un personatge narcisista? Sens dubte. Ell és el rei del seu univers.

El compares amb Dalí. Pel seu egocentrisme. I perquè té aquest punt de genialitat molt daliniana.

Les seves actuacions a vegades han generat desconcert.

Ell no s'ha preocupat gaire de si decep o no. No s'ha plantejat mai buscar l'èxit. Ha sigut, i encara avui és, la subversió permanent que esmentava Llorenç Soldevila. Probablement un bon dia va entendre que no podia canviar el sistema i va decidir prescindir-ne creant la seva pròpia república, de la qual ell era l'epicentre. En la seva trajectòria és conseqüent fins al final.

Mirant enrere, amb 70 anys i una obra extensíssima, ¿com valora ell la seva trajectòria?

Quan li pregunto sobre això diu que veu la seva obra amb “no pocs encerts però amb més desencerts”. Que remarqui els desencerts és molt curiós, perquè pocs artistes tenen aquest punt d'autocrítica, quan ell ha fet discos extraordinaris, un d'ells considerat el millor disc psicodèlic europeu.

Admet també que ha sigut “prou creatiu i bon poeta”.

Com no podia ser d'altra manera. Ha fet poemes boníssims, tant les lletres de les seves cançons com les que no ha musicat.

I et confessa que s'ha “tornat molt de la ceba”.

Al disc *Virus laics* hi veiem un Pau Riba molt militant, sobretot amb el tema *PP...SOE*, fet insolent, perquè ell no s'ha manifestat gaire políticament, tot i que sempre ha cantat en català, als Estats Units i a la resta de l'Estat, on li han tingut molta estima. Hi va actuar molt en un moment en què ningú a Espanya es plantejava si cantava en català o no. Ara potser sí que la gent s'ho planteja. Ell explica que no hi ha tornat des que en una actuació a Madrid a ell i a Sisa els van “tractar fatal, de *polacos* i *hippies*”.